

к.т.н. Шостак В.Г. (ДНДІА, м. Київ)
д.т.н., проф. Зіатдінов Ю.К. (ДУ “КАІ”, м. Київ)
к.т.н., с.н.с. Кубарь С.В. (ДНДІА, м. Київ)
д.т.н., с.н.с. Мавренков О.Є. (ДНДІА, м. Київ)

DOI: <http://doi.org/10.17721/2519-481X/2025/86-12>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ РОБІТ З РОЗРОБЛЕННЯ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ: СТАН І ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ

У статті представлено результати розгорнутого аналізу основних нормативно-правових документів з питань організації та порядку виконання дослідно-конструкторських робіт з розроблення (модернізації) виробів озброєння та військової техніки для потреб сил оборони України, розкрито загальні проблемні питання, що негативно впливають на строки реалізації та якість таких робіт. Висвітлено ключові проблемні питання, що негативно впливають на строки та якість робіт. Наведено короткий опис моделей фінансування та управління проектами з розроблення озброєння та військової техніки, які дозволяють подолати тенденцію виникнення (збільшення) дебіторської заборгованості замовника, порушення встановлених термінів тощо. Представлено перспективний варіант організації процедури виконання дослідно-конструкторських робіт із розроблення виробів озброєння та військової техніки, зокрема, через удосконалений механізм пільгового кредитного фінансування робіт, що істотно знижує ризик виникнення та збільшення дебіторської заборгованості та порушення термінів виконання робіт. Наведено порівняння існуючої і перспективної систем виконання дослідно-конструкторських робіт з розроблення (модернізації) озброєння та військової техніки. Сформовано та обґрунтовано основні пропозиції щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення з метою оптимізації визначених процедур (процесів) постачання озброєння та військової техніки для потреб сил оборони України.

Ключові слова: озброєння та військова техніка, нормативно-правове забезпечення, дослідно-конструкторська робота, розроблення, модернізація

Вступ і постановка проблеми. Розроблення нових (модернізованих) сучасних виробів озброєння та військової техніки (ОВТ) у рамках виконання дослідно-конструкторських робіт (ДКР) і своєчасне оперативне постачання їх у війська є одним з найважливіших пріоритетів військово-технічної політики України в умовах повномасштабної війни з російським агресором. В основі високої результативності (ефективності) проходження таких процесів повинно знаходитися відповідне нормативно-правове поле, що чітко визначає основні вимоги до організації та порядку проведення робіт, їх особливості, обов'язки учасників, механізм фінансування тощо.

Аналіз останніх публікацій. На сьогодні в Україні нормативно-правова база з питань розроблення (модернізації) виробів ОВТ для потреб сил оборони України засновується на таких основних документах:

- 1) Закон України “Про оборонні закупівлі”. Визначає загальні правові засади

планування, порядок формування обсягів та особливостей здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, а також порядок здійснення державного і демократичного цивільного контролю у сфері оборонних закупівель [1].

2) Закон України “Про державно-приватне партнерство”. Визначає організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів з приватними партнерами та основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі. Цим законом встановлюються правові засади, основні принципи, форми, об’єкти та джерела фінансування державно-приватного партнерства, в тому числі, при виконанні проектів розроблення виробів ОВТ [2].

3) постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 234 “Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції”. Визначає механізм розроблення, освоєння та випуску нових (модернізованих, модифікованих) виробів ОВТ, спеціальних комплектувальних виробів для їх виготовлення, ремонту та експлуатації, матеріалів та обладнання, спеціально призначених для їх розроблення, виготовлення або використання, спеціальних технічних засобів, технічних засобів розвідки, засобів протидії технічним розвідкам, космічної техніки військового та подвійного призначення на виконання державних контрактів (договорів), зовнішньоекономічних контрактів з оборонних закупівель, а також припинення випуску виробів товарів оборонного призначення, характеристики яких не відповідають сучасним вимогам або потреба в постачанні яких задоволена в повному обсязі і подальша закупівля яких не планується державними замовниками у сфері оборони [3].

4) постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 363 “Питання оборонних закупівель”. Визначає умови державного контракту, порядок планування, формування, особливості розміщення, коригування оборонних закупівель, здійснення контролю та звітування про їх виконання, а також оприлюднення інформації про оборонні закупівлі, порядок проведення переговорів та укладення державного контракту (договору) з єдиним виконавцем, критерії та методику оцінювання найбільш економічно вигідної пропозиції учасника закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що здійснюється відповідно до вимог Закону України “Про оборонні закупівлі” [4].

5) постанова Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2015 р. № 345 “Про затвердження Порядку постачання озброєння, військової і спеціальної техніки та боєприпасів під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції”. Визначає особливості механізму постачання (у тому числі прийняття на озброєння (постачання) в умовах особливого періоду, надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції) товарів оборонного призначення, що розроблені українськими підприємствами згідно з планами закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями, річними та трирічними планами закупівель, затвердженими переліками та обсягами закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, за власні кошти таких підприємств або кошти іноземної держави, а також військової техніки іноземного виробництва [5].

Відповідно до вимог пунктів 5, 6 цієї постанови встановлено, що порядок прискореного постачання виробів товарів оборонного призначення визначається державним контрактом (договором) згідно з планами закупівель.

Рішення про необхідність прискореного завершення дослідно-конструкторських робіт з розроблення виробів товарів оборонного призначення, що виготовлені та перебувають на

етапі проведення попередніх випробувань, приймається державним замовником у разі виникнення нагальної потреби в особливий період.

Відповідно до вимог пункту 38 цієї постанови під час воєнного стану у разі розроблення виробів товарів оборонного призначення за рахунок коштів державного бюджету за тактико-технічним завданням державного замовника, відповідності таких виробів основним вимогам тактико-технічного завдання на виконання дослідно-конструкторської роботи та після отримання позитивних результатів застосування за призначенням у порядку, що визначається державним замовником, у разі заінтересованості державний замовник здійснює кодифікацію виробів товарів оборонного призначення та вводить їх до штатів і табелів до них.

б) постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2023 р. № 256 “Про реалізацію експериментального проекту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби та активних засобів протидії технічним розвідкам вітчизняного виробництва” та від 21 липня 2023 р. № 763 “Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів”. Запроваджують строком на два роки зазначені експериментальні проекти поза виконанням ДКР за державним оборонним замовленням.

Водночас відповідно до пункту 9 постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2023 р. № 256 під час розрахунку ціни враховуються всі податки та збори, загальновиробничі, адміністративні, операційні та інші витрати виконавця, пов'язані з виготовленням безпілотних систем (їх складових) та/або засобів радіоелектронної боротьби, активних засобів протидії технічним розвідкам, крім в тому числі витрат на дослідно-конструкторські роботи, що не стосуються державного контракту (договору) на виготовлення та поставку безпілотних систем та/або засобів радіоелектронної боротьби, активних засобів протидії технічним розвідкам, або виконані до укладення цього контракту (договору), якщо інше не визначено положеннями державного контракту (договору) [6].

Відповідно до пункту 36¹ постанови Кабінету Міністрів України 21 липня 2023 р. № 763 під час розрахунку ціни на боєприпас (його складову частину) враховуються всі податки та збори, загальновиробничі, адміністративні, операційні та інші витрати вітчизняного виконавця державних контрактів (договорів), пов'язані з виробництвом та постачанням боєприпасів (їх складових частин), крім в тому числі витрат на дослідно-конструкторські роботи, які не стосуються державного контракту (договору) або які виконані до його укладення, якщо інше не визначено положеннями державного контракту (договору) [7].

7) Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 р. № 1275 “Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану”. Визначає особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану та встановлено порядок визначення предмета закупівлі під час здійснення закупівель продуктів харчування, послуг із забезпечення комплектами продуктів харчування, послуг щодо забезпечення харчуванням та послуг з організації харчування для особового складу Збройних Сил і порядок здійснення закупівлі безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня вітчизняного виробництва та їх складових частин [8].

Відповідно до вимог пункту 6 цієї постанови під час розрахунку ціни враховуються всі податки та збори, загальновиробничі, адміністративні, операційні та інші витрати виконавця, пов'язані з виготовленням безпілотних систем та/або засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня вітчизняного виробництва, їх складових, в тому числі витрат на дослідно-конструкторські роботи, що не стосуються державного контракту (договору) на виготовлення та поставку безпілотних систем та/або засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня (їх складових) або виконані до укладення цього контракту (договору), якщо інше не визначено положеннями державного контракту (договору).

Розгорнутий аналіз зазначених документів показує, що нормативно-правова база з питань розроблення (модернізації) виробів ОВТ певним чином унормовує всі основні питання організації, виконання та фінансування процесів розроблення (модернізації) виробів ОВТ, в тому числі, у рамках виконання ДКР. Однак, досвід виконання ДКР з розроблення (модернізації) виробів ОВТ показує, що на практиці значна кількість таких робіт залишається в зоні критичних ризиків, пов'язаних із зривом строків виконання, отриманням виробів неналежної якості, перевищенням виділеного фінансового ресурсу, збільшенням дебіторської заборгованості. З початком російської агресії такий стан справ ставить під загрозу та підриває боєздатність сил оборони України, в першу чергу, Збройних Сил України.

Останнім часом керівництвом військового відомства було активізовано нормотворчу діяльність, спрямовану на скорочення термінів і спрощення процедур розроблення, прийняття на озброєння та постачання у війська ОВТ в умовах дії правового режиму воєнного стану.

Міністерством оборони України було вжито такі основні заходи:

розроблено Засади військово-технічної політики, які було затверджено наказом Міністерства оборони України від 01.03.2024 №143;

розроблено національний стандарт ДСТУ В 15.203:2023 “Система керування життєвим циклом ОВТ. Виконання дослідно-конструкторських робіт зі створення виробів та їх складників. Основні положення” [9];

розроблено Портфель програм проєктів створення нових систем ОВТ, який затверджено Міністром оборони України 24.07.2024;

розроблено Інструкцію з організації в Міністерстві оборони України постачання озброєння, військової і спеціальної техніки під час дії правового режиму воєнного стану, що затверджена наказом Міністерства оборони України від 28.05.2024 № 354/нм [10];

започатковано роботу тимчасово діючих комісій (за напрямками розроблення ОВТ) щодо перевірки достатності проведених виробниками випробувань для підтвердження заявлених тактико-технічних характеристик виробів ОВТ;

започатковано роботу експертних комісій (за напрямками розроблення окремих видів ОВТ) щодо визначення науково-технічного рівня інноваційних проєктів, що розміщуються на платформі “Brave-1”.

Отже, на сьогодні врегульовано питання здійснення оборонних закупівель робіт та послуг державними замовниками як за кошти державного бюджету, так і власні обігові кошти, кошти іноземних партнерів, включаючи кредитування під державні гарантії. Разом з тим в жодному нормативному документі не визначено правовий інструмент подолання виникнення та збільшення дебіторської заборгованості, порушення термінів при розробленні виробів ОВТ (виконанні ДКР).

Метою статті є висвітлення основних проблемних питань нормативно-правового забезпечення виконання проєктів з розроблення ОВТ для потреб сил оборони України та формування пропозицій щодо оптимізації процедур (процесів) постачання ОВТ.

Виклад основного матеріалу. Аналіз міжнародного досвіду виконання проєктів з розроблення ОВТ (виконанням ДКР) показує, що у світі реалізуються різні моделі фінансування та управління такими проєктами, які мають за мету подолання тенденції виникнення (збільшення) дебіторської заборгованості замовника та порушення запланованих термінів виконання робіт.

Так, у США, Ізраїлі та Китаї запроваджено різноманітні форми механізму змішаного фінансування (Public-Private Partnership, PPP), де приватні компанії отримують державні гранти чи кредити для розроблення інноваційного озброєння.

У Китаї військові розробки часто фінансуються через державні венчурні фонди, які підтримують передові стартапи в оборонній сфері (механізм фінансування у формі застосування цільових фондів для виконання ДКР).

У США за моделлю DARPA замість класичних бюджетних фінансувань запроваджено модель, коли компанії отримують фінансування частинами, залежно від виконання конкретних етапів розробки (механізм фінансування у формі застосування контрактів з жорсткими дедлайнами та бонусами).

Для подолання довгих бюрократичних процедур тендерів та узгоджень у США та Китаї введено спрощені процеси для стратегічно важливих розробок, коли спеціальні агентства (DARPA, NORINCO) напряду укладають контракти з розробниками без бюрократичних процедур, зокрема тендерів.

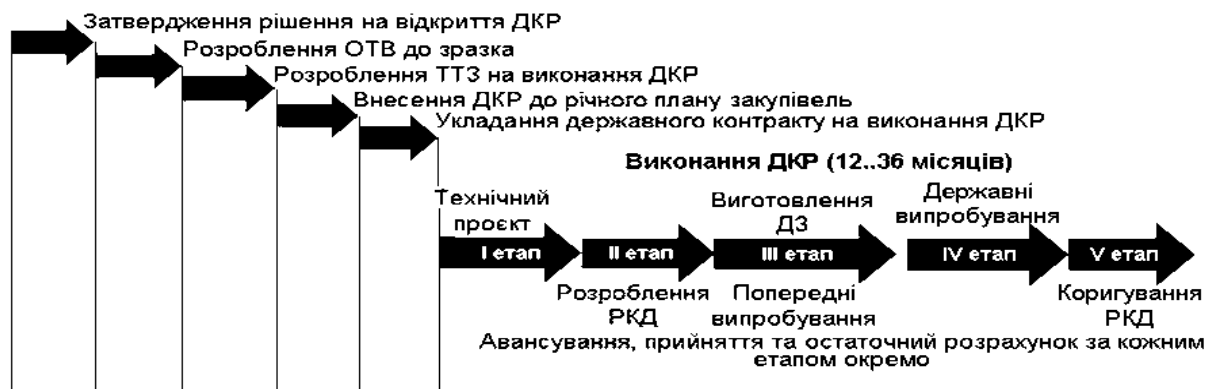
Виконання зазначених проєктів в країнах, які досягли значного прогресу у військових технологіях, зокрема США, Ізраїлі та Китаї, може здійснюватися за рахунок пільгового кредитування виконавців. За умови успішного завершення державних випробувань держава компенсує витрати виконавця на розроблення виробу ОБТ і здійснює державне фінансування закупівлі серійних виробів, що стимулює виконавця робити до забезпечення заданої якості розроблювальних виробів ОБТ відповідно до вимог замовника та прискорення виконання ДКР для зменшення свого фінансового навантаження.

Слід зазначити, що описані організаційно-правові механізми не є універсальними – їх пряме копіювання для умов України не є системним інструментом для подолання негативних тенденцій, що склалися.

Перспективним варіантом організації процедури виконання ДКР із розроблення виробів ОБТ, що виключає виникнення і збільшення дебіторської заборгованості та зриву термінів постачання, є запровадження механізму пільгового кредитного фінансування робіт. У цьому випадку фінансування виконавця ДКР пропонується здійснити з використанням коштів, які будуть знаходитися на рахунках умовного зберігання (ескроу-рахунках) до моменту прийняття результатів робіт замовником. Це гарантуватиме не виникнення дебіторської заборгованості, дотримання строків виконання договорів та можливість запровадження пільгових умов фінансування для виконавців робіт.

Описаний механізм фінансування ДКР не суперечить існуючим нормам та підходам, коли фінансування здійснюється за рахунок коштів державного бюджету або за власні обігові кошти підприємства виконавця. Відкриття ДКР здійснюється у відповідності до рішення Замовника в разі, коли вона передбачена відповідним плануючим документом, розроблення та затвердження якого може тривати до 1 місяця (рис. 1).

СИСТЕМА ВИКОНАННЯ ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКОЇ РОБОТИ існуюча

що пропонується

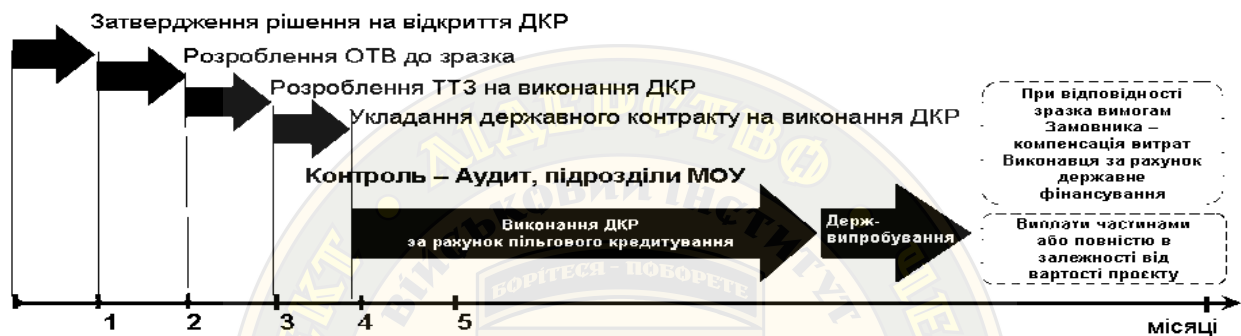

Рисунок 1 – Існуюча і та, що пропонується, система виконання дослідно-конструкторських робіт з розроблення (модернізації) ОВТ

На основі оперативного-тактичних вимог до виробу, розроблюється тактико-технічне завдання на виконання ДКР (розроблення триває до 2 місяців). При цьому, у подальшому здійснюється авансування приймання та остаточний розрахунок за виконаний етап. Фактично, через низку об'єктивних і суб'єктивних факторів (недостатнє та нестабільне фінансування, бюрократичні процедури, залежність від імпорتنих технологій та комплектуючих, недостатній рівень кооперації з приватним сектором, кадровий дефіцит тощо) виконання етапів ДКР в середньому триває від 12 до 36 місяців. Ураховуючи зазначене, скорочення термінів виконання робіт можливо шляхом запровадження нової моделі виконання проєктів з розроблення виробів ОВТ із наданням фінансових пільг по кредитуванню підприємств виконавців (дивись рис. 1).

Висновки. Отже можна сформулювати такі основні пропозиції стосовно оптимізації процесів виконання ДКР:

впровадити в Україні систему пільгового кредитування виконання ДКР за Спільним рішенням Міноборони та виконавця робіт. При цьому, укладення державного контракту здійснювати з виконавцем робіт на умовах пільгового кредитування, а приймання робіт здійснювати за результатами державних випробувань у разі відповідності науково-технічної продукції вимогам Замовника;

внести до проєкту Закону України “Про розроблення та виробництво озброєння, військової і спеціальної техніки”, який на сьогодні знаходиться на стадії погодження в центральних органах виконавчої влади, положення щодо пільгового кредитування робіт з розроблення виробів ОВТ за Спільними рішеннями державного замовника і виконавця робіт та оплатою робіт за результатами державних випробувань у разі відповідності науково-технічної продукції вимогам Замовника.

Зазначене, як очікується, дасть змогу скоротити строки виконання ДКР за рахунок

паралельного виконання етапів роботи, забезпечить належну якість (технічний рівень) розроблених виробів ОВТ, нівелює ризик збільшення дебіторської заборгованості Міноборони.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України “Про оборонні закупівлі” – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20#Text> (дата звернення: 01.03.2025).

2. Закон України “Про державно-приватне партнерство” – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 234 “Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції” – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/234-2021-п#Text> (дата звернення: 09.03.2025).

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 363 “Питання оборонних закупівель” – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2021-п#Text> (дата звернення: 18.03.2025).

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2015 р. № 345 “Про затвердження Порядку постачання озброєння, військової і спеціальної техніки та боєприпасів під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції” – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/345-2015-п#Text> (дата звернення: 28.03.2025).

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2023 р. № 256 “Про реалізацію експериментального проекту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби та активних засобів протидії технічним розвідкам вітчизняного виробництва” – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/256-2023-п#Text> (дата звернення: 03.04.2025).

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 763 “Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів” – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/763-2023-п#Text> (дата звернення: 03.04.2025).

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 р. № 1275 “Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану” – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-2022-п#Text> (дата звернення: 08.04.2025).

9. ДСТУ В 15.203:2023 “Система керування життєвим циклом озброєння та військової техніки. Виконання дослідно-конструкторських робіт зі створення виробів та їх складників. Основні положення” – Взамін ДСТУ В-П 15.203:2017; Введ. 01.11.2023. – К.: ДП “УкрНДНЦ”, 2023. – 100.

10. Наказ Міністерства оборони України від 28.05.2024 № 354/нм “Про затвердження Інструкції з організації в Міністерстві оборони України постачання озброєння, військової і спеціальної техніки під час дії правового режиму воєнного стану” – Режим доступу: <https://lexinform.com.ua/militarylex/nakaz-354-nm-vid-28-05-2024-pro-zatverdzhennya-instruktsiyi-z-organizatsiyi-v-ministerstvi-oborony-ukrayiny-postachannya-ozbroyennya-vijskovoyi-i-spetsialnoyi-tehniku-pid-chas-diyi-pravovogo-rezhymu-v/> (дата звернення: 12.04.2025).

REFERENCES:

1. Law of Ukraine “On Defense Procurement” – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20#Text> (access date: 01.03.2025).

2. Law of Ukraine “On Public-Private Partnership” – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

3. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 3, 2021 No. 234 “On Approval of the Procedure for the Development, Development and Production of New Types of Defense Products, as Well as the Termination of the Production of Existing Types of Such Products” – Access Mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/234-2021-п#Text> (access date: 09.03.2025).

4. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 3, 2021 No. 363 “Issues of Defense Procurement” – Access Mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2021-п#Text> (access date: 18.03.2025).

5. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 25, 2015 No. 345 “On approval of the Procedure for the supply of weapons, military and special equipment and ammunition during a special period, the introduction of a state of emergency, measures to ensure national security and defense, repelling and deterring armed aggression and during the period of an anti-terrorist operation” – Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/345-2015-п#Text> (date of access: 03/28/2025).

6. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 24, 2023 No. 256 “On the implementation of a pilot project on the implementation of defense procurement of unmanned systems, electronic warfare equipment and active means of countering technical intelligence of domestic production” – Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/256-2023-п#Text> (date of access: 03.04.2025).

7. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated July 21, 2023 No. 763 “On the implementation of a pilot project on the production, procurement and supply of ammunition” – Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/763-2023-п#Text> (date of access: 03.04.2025).

8. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 11, 2022 No. 1275 “Some issues of implementing defense procurement for the period of the legal regime of martial law” – Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-2022-п#Text> (date of access: 08.04.2025).

9. DSTU V 15.203:2023 “Life cycle management system for weapons and military equipment. Implementation of research and development work on the creation of products and their components. Basic provisions” – Replaces DSTU V-P 15.203:2017; Introduced. 01.11.2023. – Kyiv: State Enterprise “UkrNDNTs”, 2023. – 100 p.

10. Order of the Ministry of Defense of Ukraine dated 05/28/2024 No. 354/nm “On approval of the Instruction on the organization of the supply of weapons, military and special equipment in the Ministry of Defense of Ukraine during the legal regime of martial law” – Access mode: <https://lexinform.com.ua/militarylex/nakaz-354-nm-vid-28-05-2024-pro-zatverdzhennya-instruktsiyi-z-organizatsiyi-v-ministerstvi-oborony-ukrayiny-postachannya-ozbroyennya-vijskovoyi-i-spetsialnoyi-tehniky-pid-chas-diyi-pravovogo-rezhymu-v/> (date of access: 04.12.2025).

Ph.D. Shostak V.G., Dr. Tech. Sci., prof. Ziatdinov Y.K., Ph.D. Kubar S.V.,
Dr. Tech. Sci. Mavrenkov O.E.

REGULATORY AND LEGAL SUPPORT FOR THE IMPLEMENTATION OF RESEARCH AND DESIGN WORKS ON THE DEVELOPMENT OF WEAPONS AND MILITARY EQUIPMENT: STATUS AND PROPOSALS FOR IMPROVEMENT

The article presents the results of a detailed analysis of the main regulatory and legal documents on the organization and procedure for the implementation of research and design work on the development (modernization) of weapons and military equipment for the needs of the defense forces of Ukraine, reveals general problematic issues that negatively affect the implementation deadlines and quality of such works. The key problematic issues that negatively affect the deadlines and quality of works are highlighted. A brief description of the models of financing and management of projects for the development of weapons and military equipment is given, which allow overcoming the tendency of the emergence (increase) of receivables from the customer, violation of established deadlines, etc. A promising option for organizing the procedure for performing research and development work on the development of weapons and military equipment is presented, in particular, through an improved mechanism of preferential credit financing of works, which significantly reduces the risk of the emergence and increase of receivables and violation of the deadlines for the performance of works. A comparison of the existing and promising systems for performing research and development work on the development (modernization) of weapons and military equipment is presented. The main proposals for improving regulatory and legal support are formulated and substantiated in order to optimize certain procedures (processes) of supplying weapons and military equipment for the needs of the defense forces of Ukraine.

Keywords: *weapons and military equipment, regulatory and legal support, research and development work, development, modernization*